

Posudek disertační práce

Uchazeč Ing. Tomáš Kadlíček

Název disertační práce Parameters identification of advanced constitutive models of soils

Studijní obor Fyzikální a materiálové inženýrství

Školitel Prof. Ing. Michal Šejnoha, Ph.D., DSc.; Ing. Tomáš Janda, Ph.D.

Oponent Ing. Jan Boháč, CSc.

e-mail bohac@natur.cuni.cz

Aktuálnost tématu disertační práce

komentář: Identifikace parametrů pro pokročilé konstituční modely zemin je vysoce aktuální téma. Předložená disertace se zabývá především vývojem programu pro kalibraci a korelačními vztahy mezi parametry. Ačkoli téma je spíše aplikační, předpokládá zvládnutí moderních pokročilých teorií konstitučního chování zemin a zasahuje i do základního výzkumu. Téma je vysoce aktuální nejen v české technické praxi, ale i v celosvětovém kontextu.

vynikající   nadprůměrný   průměrný   podprůměrný   slabý

Splnění cílů disertační práce

komentář: Prvým cílem práce bylo vyvinout snadno dostupný a snadno použitelný kalibrační software pro pokročilé konstituční modely zemin. Druhým cílem bylo nalezení korelací mezi vlastnostmi zemin a parametry modelů, které by mohly sloužit pro rychlý odhad v technické praxi. Třetím cílem byla implementace hypoplastického modelu pro písek do balíku GEO5 pro MKP.

Prvý a druhý cíl tvoří jasně navazující celek. Určité pochybnosti mám o třetím cíli, který již nemá tak jasnou souvislost s dvěma předchozími. Při jeho plnění uchazeč potřeboval a prokázal velmi dobré schopnosti aplikovat vyvinutý software (cíl 1) a rozvinout/upravit stávající komerční program pro MKP. Třetí cíl však navozuje dojem, že k jasně formulovanému zadání disertace (odrážejícímu se i v názvu práce) byl – podle mého názoru zbytečně - přidán přílepek. Vzniklý buď z praktického úkolu řešeného na pracovišti, nebo snad z obavy, aby finální rozsah práce byl dostatečný? Podle mého názoru by bylo bývalo vhodnější, aby zpracovatel zaměřil své síly na interpretace a finální zhodnocení velmi užitečných korelačních vztahů, zpracovávaných v rámci druhého cíle.

Přes výše uvedenou výhradu ke koncepci, k formulaci cílů, lze konstatovat, že všechny cíle byly splněny. Software byl vyvinut, kalibrace je přístupná na webových stránkách a je bezplatně využívána zájemci z celého světa. Druhý cíl – korelační vztahy materiálových parametrů – byl splněn: byl prezentován velký počet korelací, jak mezi kalibrovanými parametry, tak mezi parametry a popisnými veličinami zemin. Třetí cíl byl rovněž splněn, model byl implementován a funkce byla ověřena, jak je v disertaci doloženo.

vynikající   nadprůměrný   průměrný   podprůměrný   slabý

Metody a postupy řešení

komentář: V kapitole 5 (Korelace) by bylo vhodné doložit nebo vyvrátit přesvědčivěji existenci korelací z hlediska matematického. Především ale by se korelace a jejich význam měly posoudit

z věcného hlediska, tj. zda lze očekávat korelaci daných veličin, zda je fyzikálně opodstatněná. Poněkud sporná se zdá snaha o korelace s veličinami jako např. D_{30} , D_{60} . Nebo použití čísla křivosti C_c a nestejnzrnnosti C_u pro jemnozrnné zeminy, kde patrně nelze očekávat přínosné korelace/poznatky apod.

Citují se sice některé korelace z literatury, byla by ale vhodná podkapitola se stručnou rešerší. Důkladná rešerše a diskuse by zřejmě byla nad rámec předložené práce, když byly uchazeči zadány všechny tři výše uvedené cíle.

I přes výše uvedené poznámky a komentáře lze konstatovat, že metody a postupy řešení jsou v principu správné.

vynikající   nadprůměrný   průměrný   podprůměrný   slabý

Výsledky disertace - konkrétní přínosy disertanta

komentář: Je nepochybné, že bylo dosaženo velmi významných výsledků, a to jak v oblasti aplikační (geotechnická praxe/navrhování), tak v oblasti základního výzkumu (korelace modelových parametrů navzájem, i jejich korelace s popisem zemin).

V úvodu se však na několika místech uvádí spolupráce s ČVUT, PřF UK a SGGt, aniž by byl rovnou podíl dalších pracovníků na plnění cílů konkretizován. Podobně v 4 (str. 67). Konkrétní jména jsou uvedena až v 4.3 (str. 91) a v 4.4 (str. 99). Je škoda, že při zpracování disertace nebyl zvolen dnes velmi častý, a zdá se preferovaný způsob první osoby jednotného čísla, který poměrně dobře vystihuje přínos autora práce.

Bylo by vhodné, aby ve své úvodní prezentaci při obhajobě uchazeč stručně svůj přínos/podíl na výsledcích specifikoval.

vynikající   nadprůměrný   průměrný   podprůměrný   slabý

Význam pro praxi a pro rozvoj vědního oboru

komentář: Význam pro praxi a pro vědní obor je evidentní; je dostatečně komentován/popsán v ostatních sekcích posudku.

vynikající   nadprůměrný   průměrný   podprůměrný   slabý

Formální úprava disertační práce a její jazyková úroveň

komentář: V porovnání s výbornou věcnou úrovní předložené práce a s jejími přínosy pro praxi i vědní disciplinu je formální zpracování podstatně slabší.

Chybí seznam symbolů, orientace v textu je tím ztížena. Co je např. ϕ_{rep} (str. 48₆)?

Ačkoli mechanika zemin má poměrně dobře ustálené symboly, jež se používají v celosvětovém měřítku, má několik zvláštností. Např. stejný symbol C_c pro číslo křivosti a index stlačitelnosti, nebo C_u pro číslo nestejnorodnosti i neodvodněnou pevnost apod. Vysvětlení na patřičných místech výskytu by bylo bývalo vhodné. Na řadě míst (především u obrázků s korelacemi) může čtenář tápat, která veličina je zpracovávána/myšlena.

Na několika grafech je v legendě chybné označení simulace/experiment (např. Figs. 4.7(e), (f); 4.8 (e), (f); 4.9 (b)).

Ačkoli angličtina práce má stylisticky velmi dobrou úroveň, je v ní překvapivě vysoký počet gramatických problémů (např. plurál-singulár v podmětu-přísudku). Velmi časté jsou překlepy, vykloubené věty. Až zábavná je frekvence problémů ve jméně často uváděného autora hypoplastického modelu pro písek P.-A. von Wolffersdorffa: uchazeč nejen důsledně užívá nekorektní "Von", ale napočítal jsem pět mutací tohoto příjmení (čtyři chybné). Za nevhodné lze jistě považovat téměř důsledné používání českých jmen bez diakritiky (ačkoli v zahraničních člancích, na které se text odvolává, je vesměs diakritika korektní).

Na rozhraní mezi formální a věcnou chybou v případě disertace je velmi ledabylé zpracování seznamu literatury: obrovský počet překlepů; opakované uvedení zdroje pod různými čísly/odkazy (např. [4]≡[14]; [12]≡[13]); technicky nekorektní citace [1], [6], [7], [11], [12], [15],... [47] atd.

Podobně už spíše věcnou chybou jsou nesprávné odkazy (čísla) na kapitoly práce v "Závěrech" i samotná struktura této kapitoly (druhý, třetí a čtvrtý odstavec nepatří do závěrů). I ostatní text "Závěrů" by měl být stručnější a přehlednější, řada vět do závěrů vůbec nepatří.

Formální nedostatky budí dojem, že práce byla dokončena chvatně, bez adekvátní kontroly její struktury a jazykové úrovně textu, což je škoda.

vynikající   nadprůměrný   průměrný   podprůměrný   slabý

Připomínky

Ze zpracování disertace se zdá poměrně zřejmé, že uchazeč se při studiu nespécializoval na mechaniku zemin. Tomu je patrně možno přičíst např. zařazení triviálního postupu vyhodnocení úhlu vnitřního tření z trojosé zkoušky (str. 39-40). Nebo opomenutí definovat používaná napětí jako efektivní, nebo např. zaujmout stanovisko k nasycenosti zemin/vzorků. Určitě by bylo v textu vhodné komentovat rozpor mezi standardně používanou definicí indexu stlačitelnosti (dekadický logaritmus) a použitým přirozeným logaritmem. Ale právě s ohledem na tyto (a řadu dalších, které neuvádím) drobné problémy je třeba velmi vyzdvihnout, že se uchazeči podařilo nastudovat i správně zohlednit specifické okolnosti mechanického chování zemin.

Dotazy k obhajobě:

Je pro určení úhlu vnitřního tření v kritickém stavu 'písku' vhodnější trojosá zkouška nebo stanovení ze sypaného úhlu (při uvážení všech okolností těchto zkoušek)?

Kapitola 5 s korelacemi je zajímavá a přínosná. Zároveň ale je třeba upozornit, že některé prezentované korelace (lineární regrese) zjevně neexistují. Je použití korelačního koeficientu dostatečně průkazné k ověření existence a kvality korelací? Byly při zpracování korelací/obrázků použity i nějaké další statistiky/ukazatele (ač v textu nejsou uvedeny)?

V kapitole 4.2 se ukazuje, že hypoplastický model pro jílu je z parametrů nejméně citlivý na Poissonovo číslo. Na str. 166 se potom tvrdí, že pro použité vzorky je v intervalu $<0,2;0,3>$. Není to vzhledem k obr. 5.16 (str. 151) příliš odvážné tvrzení?

Jaká je zkušenost doktoranta, je snazší nalézt parametry pro hypoplastický model písku nebo jílu? A podobně: parametry pro písek nebo pro jílu (pro kterýkoli model)?

Závěrečné zhodnocení disertace

Předložená disertace má vysokou odbornou úroveň. Uchazeč prokázal velmi dobré schopnosti vyřešit prakticky orientovaný, přitom ale teoreticky náročný úkol. Kromě vývoje kalibračního software práce obsahuje i další výsledky původní vědecké práce, které by měly být publikovány.

Doporučuji po úspěšné obhajobě disertační práce udělení titulu Ph.D.

ano

ne

Datum: 13. června 2019 .....

Podpis oponenta:.....